ข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจังหวัดกระบี่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม
“การต่อเรือหัวโทง”

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกระบี่
กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
โทร. ๐๗๕ ๖๒๓๙๖๖
โทรสาร. ๐๗๕ ๖๒๓๙๖๗

แบบมภ.๒

แบบคำขอเสนอรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ส่วนที่ ๑ ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. ชื่อรายการ “การต่อเรือหัวเรือหัวโทง”

ชื่อเรียกในท้องถิ่น “การต่อเรือหัวเรือหัวโทง”

๒. ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (เลือกได้มากกว่า ๑ ช่อง)

- ☐ วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
- ☐ ศิลปะการแสดง
- ☐ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล
- ☐ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
- ☑ งานช่างฝีมือดั้งเดิม
- ☐ การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้านและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. พื้นที่ปฏิบัติ

หมู่ที่ ๑ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

๔. สาระสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมโดยสังเขป

เรือหัวโทงเป็นเรือประมงพื้นบ้านที่นิยมใช้กันทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน ทำจากไม้เนื้อแข็ง ลักษณะเป็นเรือขนาดเล็กมีความโดดเด่นที่หัวเรือที่สูงงอนขึ้นไปบรรจบกับทวนหัวที่ยื่นสูงขึ้นมา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเลที่ช่วยในการทรงตัวของเรือ พร้อมที่จะฝ่าคลื่นลมแรงไปยังจุดหมายปลายทาง ใช้เป็นเข็มทิศในการนำทาง และป้องกันน้ำทะลักเข้าเรือ และตรงทวนท้ายมีลักษณะเป็นรูปลิ่ม ขนาดตั้งแต่ ๗ ขึ้นไปจนถึง ๑๐ กว่าเมตร

ตัวเครื่องจะตั้งอยู่ส่วนท้ายขั้นตอนการผลิตทุกอย่างต้องละเอียดลออ พิถีพิถันทั้งลำ หัวเรือต้องเชิดสูงงอน ไม้ที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ไม้ชิง ไม้พะยอม ไม้กระถิน ไม้เทียม โดยการต่อเรือต้องอาศัยความชำนาญและการฝึกฝนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมมาดเรือ การต่อไม้กระดาน การวัดความกว้าง การใส่กงข้าง ใส่กงท้องหรือกงต่อตรงกลาง ใส่หัวเรือ-ท้ายเรือ การปิดหัวกง การใส่เส้นตา การใส่ลูกกล้วย การตกแต่งเรือ การตอกหมับ

บทบาทของเรือหัวโทงต่อชาวภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน คือการเป็นพาหนะที่ใช้สำหรับประกอบอาชีพประมง ซึ่งนับว่าเป็นเรือที่มีพิเศษเฉพาะตัว คือน้ำหนักเบา เพราะทำจากไม้เนื้อแข็ง แต่ความเป็นจริงแล้ว เรือหัวโทงมีความเป็นเอนกประสงค์กว่านั้นมาก เพราะเมื่อกาลเวลาผ่านไป เรือหัวโทงก็ได้เข้ามามีบทบาทต่ออีกหลายอาชีพ โดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวที่เห็นมีการนำเรือประเภทนี้มาทำเป็นเรือนำเที่ยว ขนส่งสินค้า หรือทำเป็นเรือโดยสารข้ามฟาก

๕. ประวัติความเป็นมา

เชื่อว่าเรือหัวโทงมีต้นกำเนิดที่บ้านหาดยาว ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง และบ้านเกาะกลาง ตำบลคลองประสงค์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ซึ่งทั้ง ๒ ตำบลมีพื้นที่ติดต่อกัน ในสมัยก่อนชาวกระบี่ใช้เรือหัวโทงในการทำประมง เรือหัวโทงเป็นเรือที่มีลักษณะที่ปราดเปรียว มีน้ำหนักเบา ทนทานต่อการใช้งาน คำว่า 'หัวโทง' สันนิษฐานว่าจะมี ๒ ความหมาย คือ "หัวธง" หมายถึง เรือที่มีหัวตั้งธง หรือตั้งตรง สำหรับโต้คลื่นในทะเล และใช้เป็นจุดเล็งแนวการนำเรือเข้าฝั่งได้แม่นยำ และเรียกเพี้ยนจนกลายเป็นเรือหัวโทง ส่วนอีกความหมาย น่าจะมาจากชื่อปลาโทง หรือปลาโทงเทง ที่มีปากยื่นยาว แหลมคม ว่ายน้ำได้เก่ง ซึ่งมีลักษณะตรงกับเรือหัวโทง ที่มีหัวเรือยื่นยาว และลอยน้ำได้ดี เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีมายาวนานกว่า ๑๐๐ ปี ตกทอดมาหลายชั่วอายุคน

เรือหัวโทง ในอดีตเรียกว่า เรือแจวคู่ มีพัฒนาการมาจากเรือแจวคู่ เป็นเรือที่ชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันในอดีตนิยมใช้กันมากที่สุดในบรรดาเรือเล็กที่ใช้เป็นพาหนะในการเดินทางในแม่น้ำลำคลองสั้นๆ และใช้ในการทำประมงชายฝั่งโดยเฉพาะในแถบจังหวัดกระบี่ พังงา และใกล้เคียง ลักษณะพิเศษของเรือแจวคู่ คือ มีหลักแจว ๒ หลักคู่ติดกันอยู่กับแคมเรือทั้งสองค่อนไปทางท้ายเรือสำหรับยึดแจวทั้งคู่ไว้ข้างละอัน ขณะใช้งานปลายแจวทั้งสองข้างทำหน้าที่พุ้ยน้ำ ส่วนหัวแจวจะถือไขว้กัน เมื่อไม่ใช้งานจะกดด้ามแจวไปข้างหลังเพื่อยกแจวพาดกับแคมเรือส่วนหน้าทั้งสองข้าง ลักษณะแจวคู่เช่นนี้จะพบเห็นเฉพาะชายฝั่งทะเลอันดามันเท่านั้น ลักษณะโครงสร้างของตัวเรือเป็นเรือขนาดเล็ก หัวท้ายเรียวรี มีโขนหัวเรือเชิดสูงขึ้นกว่าส่วนท้ายเรือและเอียงทำมุมกับพื้นประมาณ ๔๕ - ๕๐ องศา ภายในตัวเรือจะมีแผ่นกระดานปูพื้นตามตำแหน่งที่ใช้ประโยชน์ เช่น ส่วนท้ายเรือสำหรับยืนแจว นั่งพาย หรือกลางเรือสำหรับนั่งกรรเชียง บางลำอาจมีช่องสำหรับเสียบเสาใบกลางลำเรือเมื่อต้องการแล่นใบ หรือปูไม้กระดานพื้นสำหรับนั่ง และมีหลังคาเรือ คือ กระแซง ทำด้วยใบจากเย็บติดกันเพื่อป้องกันแดด ลม ฝน สามารถพับเก็บไว้ท้องเรือได้

จากคำบอกเล่าที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษของชาวไทยมุสลิมที่อาศัยตามชายฝั่งทะเลในจังหวัดกระบี่และใกล้เคียงเมื่อประมาณร้อยปีเศษ และคำบอกเล่าของชาวไทยมุสลิมสูงอายุที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันบอกว่า เรือแจวคู่ได้พัฒนามาจาก**เรือที่ทำจากไม้ระกำ**ซึ่งเป็นไม้ที่มีลักษณะเบาลอยน้ำได้ แต่ข้อเสียของเรือไม้ระกำคือมีความทนทานน้อย อายุการใช้งานเพียงปีเดียว จึงต้องต่อเรือใหม่ทุกปี จึงเริ่มเปลี่ยนจากไม้ระกำมาใช้**เรือมาด**หรือเรือขุด ซึ่งขุดจากต้นไม้ทั้งต้น เรือมาดจึงเป็นพัฒนาการอีกระดับหนึ่งของการสร้างสรรค์ประดิษฐ์เรือเพื่อเป็นพาหนะของกลุ่มชนชายฝั่งทะเลตะวันตก เทคนิควิธีการในการขุดเรือเริ่มจากการคัดเลือกไม้ในป่าให้ตรงกับลักษณะและขนาดที่ต้องการ โค่นด้วยขวาน แล้วนำมาวางในบริเวณที่เตรียมทำเรือ เริ่มถากไม้ด้านที่จะทำที่จะทำเป็นมาดหรือกระดูกงูให้ตรง วางตรึงกับขอนรองบนพื้น ใช้ขวานถากไม้บริเวณหัวและท้ายเรือให้เรียวรีได้รูปทรง ถากไม้ส่วนกลางออกเกือบถึงเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อนซุง ถากเจาะส่วนกลางของลำเรือให้เป็นร่อง เจาะตกแต่ง และตกแต่งเรือให้สวยงาม แล้วทำหลักคู่สำหรับใส่แจวเรือทั้งสองข้าง

หลังจากนั้น สืบเนื่องจากการโค่นไม้ทั้งต้นเพื่อทำเรือมาด ทำให้ไม้ลักษณะและขนาดที่ต้องการหายาก ประกอบกับมีเครื่องมือที่ทันสมัยในการทำเรือมากขึ้น เช่น เลื่อย สามารถทำแผ่นกระดานและกงเรือ โดยไม่จำเป็นต้องคัดเลือกต้นไม้ที่มีลำต้นโค้งตามลักษณะกงเรือ เรือมาดจึงค่อยๆหมดความนิยมไป หันมาต่อเรือไม้กระดานแทน แล้วได้พัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่งในเวลาต่อมา เมื่อมีการตัดส่วนท้ายเรือให้แบนราบสำหรับติดตั้งเครื่องยนต์และใบพัดหางยาวเข้าไป กลายเป็นเรือหางยาว และจากการที่น้ำหนักเครื่องยนต์กดทับส่วนท้ายของเรือ ส่งผลให้ส่วนหัวเรือเชิดสูงขึ้นกลายเป็น **"เรือหัวโทง"** ในที่สุด

๖. ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยให้มีรายละเอียดครอบคลุมสาระ ดังต่อไปนี้

ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในการต่อเรือหัวโทง ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ดัดแปลงพาหนะให้เหมาะสมกับสภาพลม ฟ้า อากาศ เพื่อประโยชน์ใช้ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ในชีวิตประจำวัน โดยทำที่หัวเรือให้สูงงอนขึ้นไปบรรจบกับทวนหัวที่ยื่นสูงขึ้นมา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเลที่ช่วยในการทรงตัวของเรือ พร้อมที่จะฝ่าคลื่นลมแรงไปยังจุดหมายปลายทาง ใช้เป็นเข็มทิศในการนำทาง และป้องกันน้ำทะลักเข้าเรือ

โดยมีกระบวนการ/ขั้นตอนการทำต่อเรือหัวโทง ดังนี้

วัตถุดิบและส่วนประกอบในการทำ

๑.ไม้ ใช้ในการต่อเรือสรรหาได้ตามพื้นที่จังหวัดกระบี่และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ไม้ที่นำมาต่อเรือต้องคัดเลือกไม้เนื้อแข็งไม้เบญจพรรณ ได้แก่ ไม้พะยอม ไม้เต็ง ไม้ตะเคียน ไม้เคี่ยม เป็นต้น

๒.ตะปู สำหรับเป็นตัวยึดไม้ให้ไม้แต่ละชิ้นติดกัน

๓.เชือกด้ายใช้สำหรับอุดรอยต่อระหว่างแผ่นไม้กระดานเพื่อกันน้ำเข้าเรือ

๔.น้ำมันชัน ประกอบด้วยน้ำมันยางปูนขาว หรือปูนกินหมาก สีและสารเร่งสี(เสน) สำหรับใช้อุดปิดทับเชือกด้ายที่อยู่ระหว่างรอยต่อของไม้ป้องกันไม่ให้น้ำซึม เข้าเรือ

๕.น้ำมันเคลือบเงาสำหรับเคลือบทับน้ำมันชัน ให้พื้นผิวไม้เรียบเป็นเนื้อเดียวกันเพื่อความสวยงามและป้องกันน้ำเข้าเรือ

๖.กระดาษทรายสำหรับขัดไม้ด้วยมือในซอกมุมและแผ่นกระดานให้ผิวเรียบ

๗.ดินสอ สำหรับขีดเขียนกำหนดตำแหน่งที่ได้วัดระยะไว้แล้วบนเนื้อไม้

๘.กบไฟฟ้า เป็นเครื่องทุ่นแรงในการทำให้ผิวไม้เรียบได้อย่างรวดเร็ว

๙.กบไสไม้ด้วยมือ ใช้สำหรับตกแต่งเนื้อไม้ให้เรียบและให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ ในงานที่ต้องการความประณีต

๑๐.ค้อน ใช้ในการตอกตะปูฝังในเนื้อเพื่อให้ไม้ยึดติดกัน

๑๑.สิ่ว สำหรับตกแต่งไม้ให้เป็นมุมเป็นรู ในกรณีที่ไม่สามารถใช้เครื่องมืออื่นทำได้ ใช้กับงานที่ต้องการความประณีต

๑๒.สว่าน ใช้เจาะไม้ให้เป็นรูเพื่อประกอบเข้ากับชิ้นส่วนอื่น

๑๓.ขวาน ใช้สำหรับตกแต่งและถากเนื้อไม้ให้ได้รูปตามต้องการ

๑๔.เครื่องกลึงไม้ ใช้สำหรับตกแต่งไม้ให้กลมหรือให้โค้งงอน

๑๕.แม่แรง เป็นเครื่องทุ่นแรงให้ไม้ยึดติดกันให้แน่นหรือใช้ในการดัดไม้ให้โค้งงอ

๑๖.ตลับเมตร วัดความกว้างยาวของไม้ตามต้องการ

๑๗.เครื่องตีเส้น ใช้แทนดินสอสำหรับทำเครื่องหมายในกรณีที่ต้องการตีเส้นในการวัดระยะความยาวและกว้างของไม้

๑๘.ขวานปึง ตกแต่งและถากเนื้อไม้ให้โค้งมน

๑๙.เหล็กฉาก ใช้สำหรับวัดและตกแต่งทำให้ไม้เป็นมุมต่าง ๆ

๒๐.เลื่อย ใช้เลื่อยด้วยมือเพื่อตัดและแต่งไม้ในขั้นตอนที่ต้องการความละเอียดและประณีต

๒๑.เลื่อนไฟฟ้า ใช้ตัดและตกแต่งไม้ที่เกินกำลังคนและเพื่อความรวดเร็วในการผลิตชิ้นส่วนของเรือ

ขั้นตอนการทำ มีดังนี้

๑.ทำกระดูกงูหรือ หมาด และหน้านางหัวท้าย
๒.ขึ้นกระดาน
๓.ใส่กงที่ทำจากไม้เทียมหรือไม้พะยอม
๔.ติดเส้นตาพร้อมกระดานปูเรือ
๕.ปิดฝาถ้วยหรือปิดหัวกง
๖.ใส่หัวและท้าย
๗.ติดไม้คิ้ว
๘.ราทู
๙.ติดกระดานปิดหัวปิดท้าย
๑๐.ติดฐานตั้งเรือ ตอกหมันเรือ

การต่อเรือหัวโทงขนาดเล็กสุดอยู่ที่ ๑๓ กง หรือประมาณ ๓ เมตรกว่า สำหรับคนนั่ง ๑-๒ คน ใช้ในการวางอวนกุ้ง ปู ราคาเรือประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อลำ จนไปถึงขนาด ๑๔-๑๕ เมตร ส่วนค่าจ้างในการทำเรือจะขึ้นอยู่กับขนาดของเรือ เช่น หากขนาด ๒๑ กง ค่าแรงจะอยู่ที่ประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท ใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ วันต่อ ๑ ลำ ไม้ที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ไม้ชิง ไม้พะยอม ไม้กระถิน ไม้เทียม ในเวลา ๑ เดือน สามารถจะทำเรือหัวโทงได้ประมาณ ๓ ลำ

ความเชื่อและพิธีกรรมที่สืมพันธ์กับเรือ

เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดกระบี่และใกล้เคียง นอกจากมีกลุ่มชาวเลที่เร่ร่อนหากินทางทะเลแล้ว ประชากรส่วนใหญ่ที่เป็นไทยมุสลิมตามประวัติเล่ากันมาว่าบรรพบุรุษพวกเขาอาศัยเรือเร่ร่อนหากินทางทะเลและอพยพหนีภัยจากการสู้รบทางทะเลในเขตสหพันธรัฐมาเลเซียเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณริมฝั่งทะเลตะวันตกเขตภาคใต้ของไทยในหลายจังหวัด รวมทั้งจังหวัดกระบี่ด้วย และตลอดเวลาที่ผ่านมาก็มีการอพยพโยกย้ายกันหลายคร้าง จนกระทั่งปักหลักอยู่เป็นที่เป็นทาง ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมการต่อเรือและความเชื่อที่สัมพันธ์กับเรือในแถบชายฝั่งทะเลตะวันตกจึงมีที่มาจากวัฒนธรรมความเชื่อของกลุ่มชนมุสลิมแบบไสยศาสตร์ที่ยังผสมผสานกัน เช่น

ความเชื่อเรื่องไม้ที่จะนำมาต่อเรือ จะให้ความสำคัญกับส่วนประกอบของเรือที่เรียกว่ามาดหรือกระดูกงู โดยจะคัดเลือกไม้เนื้อแข็งต้นที่มีรังนกอยู่บนต้น เพราะเชื่อว่าเป็นมงคล ทั้งยังส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการต่อเรือและทำมาหากินคล่อง ความเชื่อดังกล่าวสอดคล้องกับบแนวความเชื่อทั่วไปที่ว่าการที่สัตว์ทุกชนิดให้กำเนิดทารกถือเป็นการให้ชีวิตใหม่ ให้ความเจริญรุ่งเรือง ความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ใกล้ชิด

ทั้งนี้ หากหาไม้ที่นกทำรังไม่ได้ ก็มีทางออกให้อีกทาง คือ ให้เลือกต้นไม้ที่อยู่ติดกันสองต้นในลักษณะเสียดสีกัน เพราะเชื่อว่าจะต่อเรือได้สำเร็จ และแม้มีอุปสรรคใดก็สามารถฝ่าฟันไปได้ เช่นเดียวกับไม้สองต้น แม้จะอยู่ร่วมกันเสียดสีกันทุกวันก็ยังคงอยู่ด้วยกันตลอดมา

นอกจากนี้ ยังมีข้อห้ามในการคัดเลือกไม้ที่มีลักษณะไม่ดีมาต่อเรือ เช่น ห้ามนำไม้ที่มีรากข้ามคลองหรือไม้ที่มีลำต้นอยู่ฝั่งหนึ่งและมีรากพาดข้ามคลองไปอยู่อีกฝั่งหนึ่งมาต่อเรือ เพราะเชื่อว่าจะมีอุปสรรคต่อเรือไม่สำเร็จเพราะเชื่อว่าไม้ดังกล่าวมีผีอยู่

ไม้อีกลักษณะที่ต้องห้าม คือ ไม้ฟ้าผ่า เชื่อว่าผีไม่ดีมาสิงอยู่ หากนำมาต่อเรือจะมีอุปสรรคต่อเรือไม่สำเร็จ ไม้ทั้งสองลักษณะนี้นอกจากความเชื่อเรื่องผีร้ายแล้ว น่าจะเป็นอุบายวิธีที่คนโบราณแฝงไว้

เนื่องจากคุณภาพไม้ดังกล่าวไม่แข็งแรงพอ หากนำมาต่อเรืออายุการใช้งานจะไม่คุ้มกับแรงงานและเวลาที่สูญเสียไปและอาจเป็นกลวิธีอนุรักษ์ไม้ริมคลองไว้อีกด้วย

ไม้ต้องห้ามอีกลักษณะหนึ่งที่ห้ามนำมาต่อเรือ คือ ไม้ที่โค่นแล้วไม่หลุดจากตอไม้ แต่จะห้อยและแขวนคาอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า “ไม้ถีบตอ” เชื่อว่าหากนำไปต่อเรือจะมีอุปสรรคหรือมีอันเป็นไปเช่นเดียวกับไม้ที่คาตอ / ถีบตอ ตัวเอง

สืบเนื่องจากวัฒนธรรมความเชื่อทางไสยศาสตร์ในกลุ่มชาวบ้านที่ว่า สัตว์ สิ่งของ และธรรมชาติทั้งมวลในโลกนี้มีข้าวของ มีดวงวิญญาณสิงสถิตอยู่ สามารถให้คุณให้โทษแก่มนุษย์ได้ไม่ว่าจะเป็นตัวเรือ แม่น้ำลำคลอง ทะเล ภูเขา สัตว์น้ำ ฯลฯ ดังนั้น เมื่อจะนำเรือไปใช้ประโยชน์จึงต้องทำพิธีปล่อยเรือลงน้ำ โดย “โต๊ะหมอ” ผู้ซึ่งได้รับการเรียนรู้และสืบทอดวิชามาจากบรรพบุรุษเป็นผู้ประกอบพิธีให้ วัตถุประสงค์ของพิธีปล่อยเรือลงน้ำ เพื่อเป็นการปลุกเจ้าของเรือหรือผีที่สิงสถิตอยู่ในเรือให้รับรู้ว่าจะนำเรือลงน้ำแล้วให้ช่วยป้องกันคุ้มครองลูกหลานที่ออกทะเลไปกับเรือให้มีชีวิตที่ปลอดภัยจากสัตว์ทะเล ลมพายุ และขอให้ทำมาหากินคล่อง นอกจากนี้ยังติดต่อกับดวงวิญญาณอื่นๆ เช่น ผีพราย หรือผีทุกชนิดที่อยู่ในทะเล ทั้งนี้ หากตกอยู่ในอันตรายเชื่อว่าผีเหล่านี้จะให้การช่วยเหลือ จากสาเหตุที่มีการเซ่นหัวเรือนี้เอง จึงมีวัฒนธรรมการยกย่องให้ความสำคัญกับหัวเรือ มีข้อห้ามมิให้ข้ามหัวเรือ เหยียบหัวเรือ หรือใช้เท้าถีบหัวเรือขณะขึ้นจากเรือ เพราะเชื่อว่าจะทำให้โชคร้ายทำมาหากินไม่คล่อง

จังหวัดกระบี่จึงมี “พิธีผูกผ้าเรือหัวโทง” เป็นประจำทุกปีในเดือนพฤศจิกายนเพื่อบูชาคารวะแม่ย่านางเรือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้คุ้มครองเรือ และเป็นขวัญกำลังใจให้ชาวเรือยามนำเรือหัวโทงออกไปทำประมงหรือพานักท่องเที่ยวไปเยือนเกาะต่างๆ ในทะเลอันดามัน โดยจะนำผ้าสีสันสดใสมาผูกที่หัวโทงเรือ แล้วคล้องพวงมาลัยดอกดาวเรืองทับลงบนผ้าเพื่อความเป็นสิริมงคล เปรียบเสมือนดั่งการเอาอกเอาใจแม่ย่านางเรือด้วยการแต่งตัวให้ท่านด้วยเสื้อผ้าชุดสวยพร้อมเครื่องประดับตระการตา เช่นนี้แล้วก็จะได้ใช้เรือของแม่ย่าทำมาหากินด้วยความสบายใจไปตลอดทั้งปี

ส่วนที่ ๒ คุณค่าและบทบาทของวิถีชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. คุณค่าของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

การต่อเรือนับเป็นภูมิปัญญาที่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะมายาวนานกว่า ๑๐๐ ปี ตกทอดมาหลายชั่วอายุคน นับเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ผูกพันกับวิถีชีวิตของผู้คนในชายฝั่งทะเลอันดามัน เนื่องจาก“เรือหัวโทง” เป็นเรือที่ชาวประมงพื้นบ้านนิยมใช้เพราะมีลักษณะเป็นเรือหางยาว โดยเครื่องจะตั้งอยู่ส่วนท้าย ใช้ได้ดีกับพื้นที่ฝั่งอันดามันที่มีคลื่นมาก และเรือประเภทนี้ยังมีลักษณะเด่นตรงส่วนหัว ที่มีลักษณะเชิดงอนเพื่อให้สามารถโต้คลื่นลมแรงของทะเลฝั่งอันดามัน และป้องกันน้ำจากคลื่นที่กระทบเข้ามาในเรือได้ดี นอกจากการใช้ทำประมงพื้นบ้านเพื่อเลี้ยงชีพแล้ว เรือหัวโทงยังใช้เป็นพาหนะในการเดินทางของชาวบ้านที่อยู่ติดทะเลที่ต้องสัญจรไปมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบัน เรือหัวโทงยังมีบทบาทสำคัญในภาคการท่องเที่ยวและบริการ โดยชาวบ้านนำมาเป็นพาหนะในการประกอบอาชีพนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวโดยสารไปยังแหล่งท่องเที่ยวทะเล และนักท่องเที่ยวมีความประทับใจในการโดยสารเรือที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ สร้างบรรยากาศทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกลิ่นอายวิถีชีวิตพื้นบ้าน นับเป็นการนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ ส่งผลให้คนในพื้นที่เกิดอาชีพและรายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว

นอกจากการใช้เรือหัวโทงประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและการให้บริการท่องเที่ยวแล้ว เรือหัวโทงยังก่อให้เกิดอาชีพและรายได้จากการรับจ้างต่อเรือหัวโทงที่มีคนจากพื้นที่อื่นมาสั่งจ้างทำเรือหัวโทง เช่น สตูล ตรัง ภูเก็ต พังงา ระนอง เป็นต้น รวมถึงต่างประเทศ เช่น ประเทศมาเลเซีย

การต่อเรือนั้นเป็นงานฝีมือที่มีความยาก หากไม่มีความรู้เดิมหรือทักษะในการต่อเรือหัวโทงต้องใช้เวลาอย่างน้อย ๓ ปี จึงจะเกิดความชำนาญพอที่จะทำเรือได้ เพราะมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ต้องใช้ความประณีต พิถีพิถัน เพราะไม่มีแบบ เรือหัวโทงที่ดีต้องผลิตทุกอย่างต้องละเอียดทุกขั้นตอน พิถีพิถันทั้งลำ หัวเรือต้องเชิดสูงงอน ทั้งนี้ คนที่จะมาประกอบอาชีพต่อเรือหัวโทงนั้น ต้องมีความรักในงาน รักในอาชีพ และต้องใช้เวลาในการศึกษานาน รวมถึงอาจต้องอาศัยพรสวรรค์ส่วนตัวประกอบ

การต่อเรือต้องอาศัยความชำนาญและการฝึกฝนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมมาดเรือ การต่อไม้กระดาน การวัดความกว้าง การใส่กงข้าง ใส่กงท้องหรือกงต่อตรงกลาง ใส่หัวเรือ-ท้ายเรือ การปิดหัวกง การใส่เส้นตา การใส่ลูกกล้วย การตกแต่งเรือ การตอกหมับเป็นอาชีพที่ต้องทำงานตั้งแต่ ๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. ไม่มีวันหยุด

โดยปัจจุบัน เมื่อเทียบขนาดเรือหัวโทงกับในสมัยก่อน มีการพัฒนาให้ใหญ่ขึ้นมาก เนื่องจากในอดีตนั้นมีความกว้างประมาน ๑๑ กง มีความกว้างของปากประมาณ ๑.๖ เมตร แต่ปัจจุบันมีความกว้างถึง ๒ เมตรกว่า ขนาดของเรือจะยาวขึ้น สาเหตุที่ชาวประมงนิยมใช้เรือขนาดใหญ่ขึ้น เพราะชาวประมงต้องการใช้เดินเรือเพื่อไปจับปลาในระยะทางที่ไกลกว่าเดิม จึงต้องใช้เครื่องยนต์เดินเรือที่ใหญ่ และแรงขึ้น เพื่อใช้บรรทุกของ อุปกรณ์จับปลา และสะดวกต่อการเดินเรือประมง ทั้งนี้ ทะเลมีความสมบูรณ์มากกว่าแต่ก่อน ชาวประมงจึงสามารถจับปลาได้ไกลกว่าเดิมที่เคยจับอยู่แค่ริมชายฝั่ง ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ราคาปลาก็สูงขึ้นตามไปด้วย

ปัจจุบันเรือหัวโทงเป็นที่นิยมสำหรับรับนักท่องเที่ยว จึงนิยมสั่งต่อเรือขนาด ๒๑-๒๓ ตัวกง เพื่อบรรทุกคนได้คราวละมากๆ ราคาประมาณ ๑ แสนบาทขึ้นไป ใช้คน ๓-๔ คน ในเวลา ๑๐ วันเสร็จพร้อมลงน้ำได้เลย เกิดกำไรประมาณ ๖๐,๐๐๐-๗๐,๐๐๐ บาทต่อลำ

การต่อเรือหัวโทงเป็นอาชีพที่ใช้แรงงานของคนในครอบครัว ๑-๒ คน ก็ทำได้ ถ้าต่อเรือขนาดเล็ก ๑๓ ตัวกง ใช้เวลา ๖ วัน ต้นทุนประมาณ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท ขายได้ราคา ๒๐,๐๐๐ บาท ที่ผ่านมามีผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวนิยมมาสั่งต่อเรือขนาด ๒๑ ตัวกง เพื่อรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นขนาดที่ได้ราคาดี ประมาณ ๑ แสนบาทขึ้นไป แต่ต้องใช้เวลาในการทำแต่ละลำนานกว่า ๑๐ วัน

๒. บทบาทของชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ชุมชนได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาภูมิปัญญาเรือหัวโทงของชุมชนบ้านคลองรั้ว จึงได้ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอย่างจริงจังเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนา พบว่าขาดการสืบสานภูมิปัญญาที่ต่อเนื่องให้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป กลุ่มต่อเรือหัวโทงชุมชนบ้านคลองรั้วมีกิจกรรมภายในที่ไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน ภาครัฐขาดการส่งเสริมกิจกรรมที่ต่อเนื่องและกิจกรรมที่กำหนดขึ้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาเรือหัวโทงจำกัดเฉพาะช่างต่อเรือหัวโทง ปัญหาการขาดแคลนวัสดุ (ไม้) ในการผลิตเรือหัวโทง ปัญหาขาดการประสานงานโดยเฉพาะกลุ่มต่อเรือหัวโทงชุมชนบ้านคลองรั้วในฐานะผู้สืบสานและถ่ายทอดภูมิปัญญาเรือหัวโทง ชุมชนในฐานะพลังทางสังคม ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้ส่งเสริมและสนับสนุน อีกทั้งสมาชิกชุมชนที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาเรือหัวโทง ในส่วนของการจัดการเครือข่ายประชาสังคม

พบว่าไม่มีความเข้มแข็งเพียงพอเนื่องจากขาดการเชื่อมโยงกิจกรรม และจากการศึกษาทำให้เห็นว่าภูมิปัญญาเรือหัวโทงมีส่วนช่วยให้เกิดเศรษฐกิจชุมชนในด้านการสร้างอาชีพและรายได้ การแลกเปลี่ยนทรัพยากร การใช้ทุนทางสังคม และวัฒนธรรมชุมชน จึงกล่าวได้ว่าบริบทชุมชน เครือข่ายประชาสังคม ปัจจัยเรื่องกลุ่ม ท้องถิ่น ชุมชนและสมาชิกชุมชน รวมทั้งบทบาทของผู้นำและเศรษฐกิจชุมชนได้สะท้อน สภาพปัญหาภูมิปัญญาเรือหัวโทงชุมชนบ้านคลองรั้วทั้งสิ้น จากผลการศึกษายังพบว่าภูมิปัญญาเรือหัวโทงในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในเรื่องวัสดุ(ไม้) ขนาดและโครงสร้าง เครื่องมือและอุปกรณ์ ระยะเวลาในการผลิต ตลอดจนสีสันลวดลายและการนำไปใช้ประโยชน์ ความแตกต่างดังกล่าวทำให้องค์ความรู้ภูมิปัญญาเรือหัวโทงเกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่อง ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงในเรื่องกระบวนการผลิตเรือหัวโทง การนำไปใช้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ พิธีกรรมและความเชื่อเกี่ยวกับเรือหัวโทง สำหรับบริบทชุมชนบ้านคลองรั้วทั้งในแง่ประวัติความเป็นมา ภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพทำประมงหรือประสบการณ์ของคนในชุมชนล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดแนวคิดภูมิปัญญาเรือหัวโทงชุมชนบ้านคลองรั้ว และด้วยความที่ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชนอาศัยอยู่ในพื้นที่มานานและมีอาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภูมิปัญญาเรือหัวโทงทำให้มีความรู้และความเข้าใจที่ชัดแจ้งและเกิดความภาคภูมิใจและเกิดประโยชน์แก่ชุมชนทั้งในแง่ของอาชีพและวัฒนธรรมชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง และจากการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นและชุมชนต้องมีศักยภาพความเป็นผู้นำในการติดต่อประสานงานบุคคล กลุ่มและองค์กร รวมทั้งเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาเรือหัวโทงชุมชนบ้านคลองรั้วด้วย ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น/แผนชุมชนสมาชิกชุมชนมองว่าท้องถิ่นและชุมชนยังไม่มีวิธีการที่เหมาะสม ท้องถิ่นและชุมชนขาดการเชื่อมโยงข้อมูลและประสานงานทั้งในระดับบุคคล ชุมชนและองค์กร การเผยแพร่ภูมิปัญญาเรือหัวโทงทุกกลุ่มไม่จำเพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ดังนั้น ท้องถิ่นและชุมชนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการจัดการภูมิปัญญาเรือหัวโทงสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนโดยอาศัยการสร้างเครือข่ายและความเป็นผู้นำ การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่สอดคล้องกันทั้งท้องถิ่น ท้องที่และชุมชน และมีการจัดการความรู้ภูมิปัญญาเรือหัวโทงสู่ชุมชน

ชุมชนจึงรวมตัวกันจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การต่อเรือหัวโทงตลิ่งชัน มีการสอนการต่อเรือหัวโทงจำลองเพื่อถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาเหล่านี้แก่เยาวชนที่สนใจ เรือหัวโทงจำลองที่ต่อขึ้น สามารถนำไปต่อยอดเป็นรายได้ เลี้ยงครอบครัว จำหน่ายให้แก่นทท.นำไปตกแต่งบ้าน ร้านอาหาร เป็นของที่ระลึก นอกจากนี้ยังสามารถทำโต๊ะรับแขกในรูปแบบเรือหัวโทงจำลองได้อีกด้วย ซึ่งเรือหัวโทงจำลองบ้านตลิ่งชันแห่งนี้ ถือเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของจังหวัดกระบี่ และยังเป็นศูนย์การเรียนรู้และสืบสานวิถีชีวิตการต่อเรือหัวโทงสมัยก่อน เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปศึกษาเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของเรือหัวโทง และทดลองประกอบชิ้นส่วนและโครงสร้างของเรือหัวโทงด้วยตัวเอง ให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สืบทอดกันมานับร้อยปี และปัจจุบัน เรือหัวโทงจำลองของชุมชน ได้พัฒนาเป็นสินค้า OTOP ระดับ ๔ ดาว ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดกระบี่

นอกจากนี้ ยังผู้มีความรู้เรื่องการต่อเรือหัวโทงเปิดบ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการต่อเรือหัวโทงให้แก่คนในชุมชน และตั้งกลุ่มธนาคารเรือเพื่อช่วยเหลือคนทุนน้อยในชุมชนในการต่อเรืออีกด้วย เนื่องจากเห็นว่าการต่อเรือหัวโทงเป็นอาชีพหนึ่งที่สำคัญของคนในชุมชน ด้วยสภาพชุมชนของตำบลตลิ่งชันส่วนใหญ่เป็นชาวประมง ถ้าไม่มีการต่อเรือคนตลิ่งชันจะไม่สามารถออกทะเลไปประกอบอาชีพทำประมงที่เป็นเส้นเลือดหล่อเลี้ยงชีวิตได้ การต่อเรือหัวโทง จึงกระจายอยู่ทั่วทั้งตำบลตลิ่งชันโดยถ่ายทอดการเรียนรู้จากคนในชุมชนซึ่งล้วนเป็นเครือญาติกัน

ส่วนที่ ๓ มาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๑. โครงการ กิจกรรมที่มีการดำเนินงานของรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

☑ การสืบสานและถ่ายทอด (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

-การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดการทำเรือหัวโทงจำลอง
-การอบรมถ่ายทอดการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเรือหัวโทงจำลอง
-เปิดบ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการต่อเรือหัวโทงให้แก่คนในชุมชน
-การตั้งกลุ่มธนาคารเรือเพื่อช่วยเหลือคนทุนน้อยในชุมชนในการต่อเรือ

☑ การพัฒนาต่อยอดมรดกภูมิปัญญา (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

-การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดการทำเรือหัวโทงจำลอง
-การอบรมถ่ายทอดการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเรือหัวโทงจำลอง
-การพัฒนาการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเรือหัวโทงจำลองสร้างมูลค่าเพิ่ม

☑ การดำเนินงานด้านอื่นๆ (ระบุวิธีดำเนินงาน พื้นที่ ชุมชน ระยะเวลา และงบประมาณ)

-

๒. มาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่คาดว่าจะดำเนินการในอนาคต

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต โดยการส่งเสริมเป็นชุมชนท่องเที่ยว มีกิจกรรมการนำนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมการต่อเรือหัวโทงในพื้นที่จริง เชื่อมโยงกับการนำนักท่องเที่ยวนั่งเรือหัวโทงไปชมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อำเภอเหนือคลอง และซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเรือหัวโทงจำลอง และกินอาหารพื้นบ้านส่งเสริมวัฒนธรรมการกินถิ่นพื้นบ้าน

๓. การส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือภาคประชาชน (ถ้ามี)

-ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ในการพัฒนาก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้การผลิตเรือหัวโทงจากจังหวัดกระบี่ โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกระบี่
-การส่งเสริมยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ของดีเมืองกระบี่ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกระบี่ และ The Best of Krabi โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกระบี่
-การส่งเสริมและขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้การผลิตเรือหัวโทง โดย กศน.ตำบลตลิ่งชัน

ส่วนที่ ๔ สถานภาพปัจจุบัน

๑. สถานะการคงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

☑ มีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

☐ เสี่ยงต่อการสูญหายต้องได้รับการส่งเสริมและรักษาอย่างเร่งด่วน

☐ ไม่มีการปฏิบัติอยู่แล้วแต่มีความสำคัญต่อวิถีชุมชนที่ต้องได้รับการฟื้นฟู

๒. สถานภาพปัจจุบันของการถ่ายทอดความรู้และปัจจัยคุกคาม

สถานภาพปัจจุบันของการถ่ายทอดความรู้ คนในชุมชนยังคงให้ความสำคัญในการต่อเรือหัวโทง เนื่องจากเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้คนในชุมชนอย่างมาก

๓. รายชื่อผู้สืบทอดหลัก (เช่น บุคคล กลุ่มคน เป็นต้น)

รายชื่อบุคคล/หัวหน้าคณะกลุ่ม/สมาคม/ชุมชน	อายุ/ชุมชน	องค์ความรู้ด้านที่ได้รับการสืบทอด/จำนวนปีที่สืบทอดปฏิบัติ	สถานที่ติดต่อ/โทรศัพท์
๑.นายอิสมาแอน มาศโอสถ		การต่อเรือหัวโทง	เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
๒.นางดวงแข ทองฤทธิ์		การทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเรือหัวโทงจำลอง	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลตลิ่งชัน หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านคลองรั้ว ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ส่วนที่ ๕ การยินยอมของชุมชนในการจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (ไม่จำกัดจำนวน)

ชื่อ – สกุล นายอิสมาแอน มารถโอสถ

สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (เช่นเป็นครูผู้สืบทอด เป็นผู้ได้รับการถ่ายทอด ความรู้ เป็นผู้นำชุมชน เป็นเจ้าหน้าที่ในชุมชน เป็นผู้รับบริการ หรือเป็นผู้สนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) เป็นครูภูมิปัญญาการต่อเรือหัวโทง และเป็นผู้ประกอบอาชีพต่อเรือหัวโทง ตั้งอยู่เลขที่ เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

ขอรับรองข้อมูลตามเอกสารคำขอเสนอฯ และยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ลงชื่อ อิสมาแอน มารถโอสถ

(นายอิสมาแอน มารถโอสถ)

วันที่....๒๓... เดือน....เมษายน.....๒๕๖๗

ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก

๑. เอกสารอ้างอิง

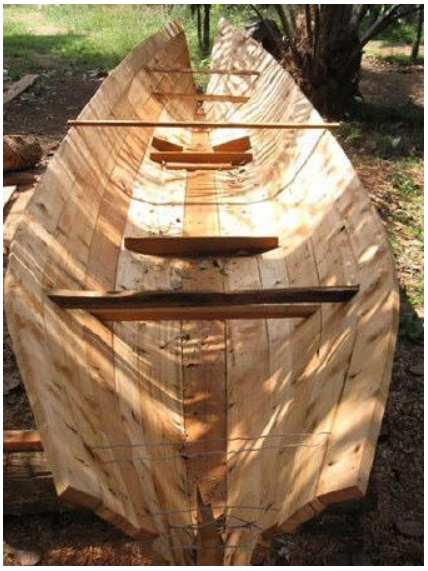
-

๒. บุคคลอ้างอิง

๑.นายอิสมาแอน มาศโอสถ ที่อยู่ เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
๒.นางดวงแข ทองฤทธิ์ ที่อยู่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลตลิ่งชัน หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านคลองรั้ว ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

๑๑. รูปภาพ พร้อมคำอธิบายใต้ภาพ จำนวน ๑๐ ภาพ

ลำดับที่	ภาพ	คำอธิบาย
๑.		การต่อเรือหัวโทง

ลำดับที่	ภาพ	คำอธิบาย
๒.		การขึ้นกระดานเรือ
๓.		การติดกงเรือ
๔.		การตกแต่งหน้ากากเรือ

ลำดับที่	ภาพ	คำอธิบาย
๕		การปิดหัวกงเรือ
๖		การปิดหัวกงเรือ
๗		การต่อเรือหัวโทง
๘		การปิดหัวกงเรือ

ลำดับที่	ภาพ	คำอธิบาย
๙		การตกแต่งทรงเรือ
๑๐		การตกแต่งความสวยงามของเรือ

๑๒. ข้อมูลภาพถ่าย ข้อมูลภาพเคลื่อนไหว หรือข้อมูลเสียง (ระบุประเภทของสื่อที่แนบไฟล์มาพร้อมคำอธิบาย)

☑ ข้อมูลภาพถ่าย ได้แก่ ภาพนิ่ง จำนวน ๑๐ ภาพ
☑ ข้อมูลภาพเคลื่อนไหว ได้แก่ วีดิทัศน์ข้อมูลสาขางานฝีมือดั้งเดิม “การต่อเรือหัวโทง”
☑ ข้อมูลเสียง ได้แก่ วีดิทัศน์ “การต่อเรือหัวโทง”

ข้อมูลผู้เสนอ

ชื่อ - สกุล นายอิสมาแอน มาศโอสถ เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ โทร. ๐๘๑ ๒๗๓ ๖๔๕๙

ข้อมูลผู้ประสานงาน

ชื่อ – สกุล นายชาตรี ภิรมย์ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ เลขที่ ๙/๑๐ ศาลากลางจังหวัดกระบี่ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ ๘๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๗๕ ๖๒๓๙๖๖ โทรสาร ๐๗๕ ๖๒๓๙๖๗ มือถือ ๐๙๔ ๔๖๕ ๗๙๙๕
อีเมล์ chpbom1@gmail.com

****